

Гутнєв О. І.

ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ СТОРОНИ ПРИВАТИЗАЦІЇ ТА ЇХ ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ

Приватизація – передача державної або муніципальної власності за плату чи безкоштовно в приватну власність. Приватизація може виступати як форма субсидіювання приватного капіталу за рахунок держави.

Одна з форм приватизації – відкуп (продаж або передача на час за відповідну плату державних прав приватним особам чи компаніям). Узагальнення світового досвіду приватизації дозволяє виділити кілька моделей приватизації.

Британська модель характеризується продажем низькорентабельних та збиткових підприємств на ринку.

Французька модель групового централізованого продажу передбачала визначення ведучого інвестора – сильної конкурентоздатної фірми, для якої резервувався певний пакет акцій по значно вигідніших цінах, ніж на відкритому ринку.

На користь приватизації висувуються певні аргументи:

1. Державні підприємства малоефективні, їх характеризує низька продуктивність праці, висока капіталоємність, мала прибутковість. Державне регулювання діяльності таких підприємств не стимулює більш ефективне використання сировини, робочої сили, застосування кращих технологій. Приватизація стимулює підвищення ефективності таких підприємств, дозволяє відокремити політичні і економічні фактори і тим самим підвищити відповідальність за прийняття інвестиційних рішень.
2. Приватизація веде до комерціалізації, встановлює безпосередній зв'язок підприємств з ринком. Більш ефективним стає контроль ринку за діяльністю підприємства, відновлюється конкуренція, яка змушує підприємство застосовувати нову техніку і технологію, підвищувати якість продукції, ефективність виробництва.

Приватизація створює нові, сильні стимули економічної діяльності, сприяє вихованню чуття господаря у робітників підприємств.

Для створення ринкового середовища не обов'язково проводити приватизацію, достатньо передати підприємству майно на умовах оренди чи повного господарського ведення, поставити його в ті ж умови, в яких знаходяться інші підприємства.

3. Приватизацію розглядають як засіб оздоровлення фінансів: скорочення дотацій, збільшення надходжень в бюджет за рахунок продажу акцій або самих підприємств.

Але не менше і контраргументів:

1. Значна частина державних підприємств була створена за рахунок націоналізації збиткових галузей. Для того, щоб ці підприємства діяли на тих засадах, що й приватизовані, достатньо зняти з них політичні і соціальні функції, ліквідувати дотації і пільги, які вони отримують від держави.

2. Конкуренція залежить не від форм власності, а від умов функціонування ринку: чи насичений ринок товарами, чи є резервні потужності, достатня чи ні кількість незалежних товаровиробників, скільки продукції імпортують, чи зацікавлений колектив підприємства в кращих наслідках роботи та ін.

Робота виконана під керівництвом ас. кафедри менеджменту Вихристюк М. О.